

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри

к. психол. наук, доцент

підполковник

Станіслав ЛАРІОНОВ

06.05.2021

СИЛАБУС

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ:	Перший (бакалаврський)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ:	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ:	254 Забезпечення військ (сил)
ОПП	«Лінгвістичне забезпечення та комунікація»

Розглянуто та ухвалено на засіданні
кафедри психології та педагогіки
Протокол від 06.05.2021 р. № 14.

Харків 2021

Інформація про викладача:	
Прізвище, ім'я, по батькові	Пащенко Андрій Олександрович
Наукова ступінь	-
Вчене звання	-
Посада	Старший викладач
Місце роботи	Кафедра психології та педагогіки
Адреса кафедри	м. Харків, вул. захисників України, 3а
Контакти	
E-mail	psynangu.gmail.com
Консультації	
Час	15.00 – 17.30
Місце	611

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону	Цикл загальної підготовки
Блоків змістових модулів – 1	Спеціальність: 254 Забезпечення військ (сил)	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		1, 2 -й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – не передбачене		Семестр
Загальна кількість годин - 180		2, 3 -й
		Лекції
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	22 год.
		Семінари
		6 год.
		Групові заняття
		50 год.
		Практичні заняття
		30 год.
		Самостійна робота
		72 год.
		Вид контролю: залік з оцінкою

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни: є психологічні закономірності управлінської діяльності, психологічних стосунків і поведінки людей в установі чи організації, традиційні соціально-психологічні явища (соціально-психологічний клімат, спілкування та ін.); психологія праці.

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами: цей курс тісно пов'язаний з наступними дисциплінами: «Військова психологія та педагогіка»,

У межах тем «Психологія управлінського впливу в діяльності керівника», «Основи лідерства», «Психологія ділового спілкування», «Психологія управління груповими явищами і процесами в діяльності керівника» та інших, курсанти працюють з інформацією, зокрема з використанням мережі Інтернет, виступають з промовами і презентаціями, підготовленими ними як групові та/або індивідуальні проекти.

Теми занять та презентацій пов'язані із темами модулів, у межах яких здійснюється навчання.

Мета вивчення дисципліни: оволодіти теоретичними знаннями щодо розвитку психології управління, її загальними положеннями, цілями, методами та застосуванням цих знань у професійній діяльності, формуванні конструктивного підходу до підлеглих, колективів та груп з метою ефективного спілкування, співпраці та здійснення психолого-педагогічного впливу, усвідомити необхідність та сформулювати професійні уміння і навички, необхідні для здійснення майбутніх обов'язків, повноважень та функцій.

Завдання вивчення дисципліни: психологія управління продукує психологічні знання, що застосовуються при розв'язанні проблеми управління діяльністю організації та її працівниками. Вона охоплює такі проблеми та завдання:

психологічні особливості управлінської діяльності (функціональний зміст управлінської діяльності, психологічні та соціально-психологічні чинники, що впливають на її ефективність, мотивація управлінської праці);

психологічні основи управління персоналом; психологічні аспекти управління у сфері виробництва, бізнесу, освіти, науки, культури, спорту тощо;

психологічні особливості діяльності керівника (стилі управління, психологічні якості керівника, мотиваційна сфера особистості керівника, психологічні показники ефективності управлінського розвитку керівника, запобігання професійній управлінській деформації й регресивному особистісному розвитку керівника);

психологічні особливості управління організаціями (соціально-психологічні закономірності поведінки людей в організаціях, психологічні характеристики організацій та ін.);

співвідношення "індивідуального" і "групового" в управлінні;

психологія кадрової політики в управлінні (психологічні основи добору та навчання управлінських кадрів);

психологія розв'язання управлінських завдань (психологія прийняття управлінських рішень);

соціально-психологічні аспекти управлінської діяльності; психологічні особливості створення іміджу організації та керівника.

Компетентності, які формує дисципліна: ЗК07, СК02, СК03, СК08, СК13, СпК02.

ЗК07 - здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК02 - здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК03 - Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків, анатомо-фізіологічних основ психічної активності людини.

СК08 - здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

СК13 - Здатність здійснювати професійну комунікацію державною мовою як усно, так і письмово, мотивувати людей, використовувати техніки протидії маніпуляціям, управляти конфліктами в межах професійної взаємодії.

СпК02 - Здатність аналізувати управлінську діяльність керівників підрозділів, надавати психологічні рекомендації щодо її оптимізації.

Завдання вивчення дисципліни: знати: історію розвитку і основний зміст предмету психології управління; категоріальний апарат, необхідний для аналізу і прогнозування перебігу процесів в організаціях; структуру управління в організації, систему мотивації та стимулювання, та основних організаційних процесів.

Вміти: виокремлювати психологічні проблеми в організаціях і здійснювати їх аналіз; аналізувати основні психологічні закономірності управлінської діяльності, лідерства та керівництва; здійснювати діагностику організаційних процесів та розробляти рекомендації щодо їх оптимізації; аналізувати основні характеристики роботи та робочого середовища; визначати психологічний клімат в організаційному середовищі, лояльність до організації та задоволеність роботою працівників.

Володіти: методами згуртування колективу, формування сприятливого соціально-психологічного клімату; методами психологічної діагностики особистості і групових процесів.

3. Зміст навчальної дисципліни (анотація навчальної дисципліни).

У межах цього курсу курсанти продовжують формувати інтегральну компетентність, особистісні та професійні уміння та навички, а саме: ознайомлюються з теоретичними підходами, експериментальними та

прикладними дослідженнями в галузі психології управління; оволодівають методами психодіагностики в роботі з персоналом організації; засвоюють основні психологічні закономірності управлінської діяльності, лідерства та керівництва; засвоюють навички психологічного аналізу роботи та робочого середовища; діагностики поведінки працівників в організації; аналізу організаційної структури організації та її психологічного змісту і клімату; засвоюють основні методи саморегуляції в роботі керівників; оволодівають навичками постановки і вирішення професійних завдань в галузі психології управління.

4. Календарно-тематичний план вивчення дисципліни.

Назви змістових модулів, занять та навчальних питань	Кількість годин				
	Денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п.з	гр.з	сем.	с.р.
Змістовний модуль № 1 Психологія управління як галузь психологічної науки. Психологія керівника і підлеглого.					
Заняття 1. Загальні засади психології управління. 1. Психологія управління як галузь психологічної науки. 2. Предмет, об'єкт і завдання психології управління. 3. Структура, функції та основні категорії психології управління.	2	2			
Самостійне вивчення 1. Методологія і методи психології управління.	5				5
Заняття 2. Історія і сучасний стан розвитку психології управління. 1. Зародження і розвиток ідей психології управління в лоні філософії та соціології. 2. Формування психологічних знань про управління.	2	2			
Самостійне вивчення 1. Становлення і розвиток зарубіжної психології управління.	5				5
Заняття 3. Психологія управління як галузь психологічної науки та психологія особистості керівника. 1. Сутність, види, функції управління. Управління як процес. 2. Методологія і методи психології управління.	4			4	
Самостійне вивчення 1. Психологія особистості керівника.	5				5

Назви змістових модулів, занять та	Кількість годин					
Заняття 4. Особистість керівника і лідера. 1. Керівництво і лідерство як психологічні феномени. 2. Основні теорії лідерства.	2	2				
Самостійне вивчення 1. Психологія професіоналізму керівника.	5					5
Заняття 5. Професійно-важливі якості керівника. 1. Основні підходи до визначення професійно-важливих якості керівника. 2. Психологія індивідуального стилю керівництва.	2		2			
Самостійне вивчення 1. Моральні якості керівника.	5					5
Заняття 6. Діагностика особистісних обмежень і професійно-важливих якостей особистості керівника. 1. Методи психологічної діагностики особистості керівника. 2. Використання тестової методики М. Вудкока та Д. Френсиса для встановлення сильних та слабких сторін у роботі керівника. 3. Розроблення практичних рекомендацій з усунення обмежень управлінського потенціалу керівника.	2		2			
Самостійне вивчення 1. Тестові методики вивчення професійно-важливих якостей особистості керівника.	5					5
Заняття 7. Психологія індивідуального стилю керівництва та лідерства. 1. Особистість керівника і лідера. 2. Професійно-важливі якості керівника.	4				4	
Заняття 8 Психологія діяльності керівника. 1. Підготовка та прийняття управлінських рішень. 2. Делегування керівником своїх повноважень. 3. Ділова кар'єра керівника. Планування та реалізація.	2	2				
Заняття 9. Авторитет та імідж керівника. 1. Авторитет керівника, сутність та особливості формування. 2. Імідж керівника як соціально-психологічний феномен.	4			4		
Заняття 10 Методика дослідження основних характерологічних тенденцій особистості. 1. Методи психологічної діагностики особистості підлеглого.	4			4		

Назви змістових модулів, занять та	Кількість годин					
2. Складання характерологічного портрета підлеглого.						
Заняття 11 Здібності до управлінської діяльності. 1. Характер як індивідуальна особливість керівника. 2. Саморегуляція, самооцінка та самоконтроль.	2	2				
Заняття 12 Культура керівника. 1. Професійно-правова культура керівника. 2. Психологічна культура керівника. 3. Культура комунікативних процесів.	4			4		
Заняття 13 Психологічне здоров'я керівника. 1. Здоров'я як фактор ефективної діяльності керівника. 2. Стрес у діяльності керівника. 3. Життєві кризи та діяльність керівника. 4. Деформація особистості керівника.	2	2				
Заняття 14 Особливості військового керівника. 1. Особливості підготовка та прийняття командирського рішень. 2. Делегування командиром (начальником) своїх повноважень. 3. Специфіка планування та реалізація поставлених завдань.	4			4		
Разом за змістовим модулем 1	70	12	4	20	4	30
Змістовний модуль № 2 Організаційна психологія. Методи управлінського впливу						
Заняття 1 Особистість підлеглого. 1. Особистість підлеглого як об'єкт управління. 2. Психологія управління поведінкою та діяльністю підлеглого.	2	2				
Самостійне вивчення 1. Структура особистості працівника	4					4
Заняття 2 Особливості військовослужбовця підлеглого у системі управління. 1. Особливості військовослужбовця як підлеглого. 2. Адаптація підлеглого до умов військової організації	4			4		
Заняття 3 Адаптація підлеглого до умов військової організації. 1. Характеристика процесу адаптації підлеглого до умов військової організації. 2. Система регуляції поведінки і діяльності особистості військовослужбовця.	2			2		
Самостійне вивчення. 1. Психологічні аспекти рекламної діяльності в	4					4

Назви змістових модулів, занять та	Кількість годин					
системі управління						
Заняття 4 Психологія управлінського впливу в діяльності керівника. 1. Методи психологічного впливу на особистість. 2. Види управлінського впливу. 3. Фактори впливовості особистості керівника.	4			4		
Самостійне вивчення. 1. Протистояння особистості неконструктивним впливам	4					4
Заняття 5 Стилі управління. 1. Характеристика стилів управління. 2. Чинники, що впливають на стиль управління. 3. Психологічна діагностика стилю управління керівника.	4		4			
Заняття 6 Методи управлінського впливу. 1. Методи управління персоналом та їх характеристики. 2. Особливості адаптації підлеглого до нових умов праці. 3. Характеристика стилів управління. 4. Чинники, що впливають на стиль управління.	4			4		
Самостійне вивчення. 1. Організаційна поведінка.	4					4
Заняття 7 Соціально-психологічний клімат в колективі та шляхи його оптимізації. 1. Теоретичні аспекти формування соціально-психологічного клімату в колективі. 2. Методи діагностики психологічного клімату в колективах.	2	2				
Самостійне вивчення. 1. Організація та процедура дослідження по виявленню впливу тренінгу на соціально-психологічний клімат в колективі.	4					4
Заняття 8 Корпоративна культура. 1. Корпоративна культура: визначення, сутність і необхідність. 2. Формування корпоративної культури. 3. Види корпоративної культури.	4			4		
Самостійне вивчення. 1. Зміна корпоративної культури.	4					4
Заняття 9 Управлінське спілкування. 1. Спілкування як соціальний феномен. 2. Особливості управлінського спілкування.	2	2				

Назви змістових модулів, занять та	Кількість годин					
Заняття 10 Управлінське спілкування. 1. Управлінське спілкування. 2. Міжособистісне сприйняття в управлінському спілкуванні.	4			4		
Самостійне вивчення. 1. Конфліктні ситуації	4					4
Заняття 11 Психологія управлінського впливу при спілкуванні. 1. Сутність та теоретичні основи психології управлінського впливу. 2. Умови ефективності управлінського впливу.	2			2		
Самостійне вивчення. 1. Процес управління конфліктами	4					4
Заняття 12 Психологія управлінського спілкування. 1. Сутність та теоретичні основи психології управлінського впливу. 2. Умови ефективності управлінського впливу.	2				2	
Самостійне вивчення. 1. Управлінські рішення в конфліктних ситуаціях	5					5
Разом за змістовим модулем 2	73	6	4	24	2	37
Змістовний модуль № 3 Вирішення управлінських завдань. Основи конфліктології.						
Заняття 1 Управлінські рішення та їх специфіка. 1. Сутність прийняття управлінських рішень. 2. Основні етапи розробки та прийняття управлінських рішень. 3. Системний та ситуаційний підходи до управлінських рішень	2	2				
Заняття 2 Людський фактор і психологічні аспекти управлінських рішень. 1. Місце людського фактору у процесі прийняття рішень. 2. Особливості стилів прийняття управлінських рішень. 3. Неформальні аспекти розробки рішень.	2			2		
Заняття 3 Класифікація методів прийняття управлінських рішень. 1. Методи діагностики проблеми управління. 2. Методи генерації ідей, оцінювання і вибору варіанта рішення.	4		4			
Заняття 4 Прийняття кадрових рішень. 1. Планування резерву кандидатів для призначення на посаду	6		6			

Назви змістових модулів, занять та	Кількість годин					
2. Атестація персоналу.						
Заняття 5 Конфлікт як соціально-психологічний феномен. 1. Конфлікт як соціально-психологічний феномен. 2. Типологія конфліктів.	2	2				
Самостійне вивчення 1. Управлінські рішення в конфліктних ситуаціях	3					5
Заняття 6. Психологічні закономірності міжособистісних конфліктів. 1. Міжособистісні конфлікти. 2. Горизонтальні і вертикальні конфлікти.	4			4		
Заняття 7. Стратегії і тактики поведінки в конфлікті. 1. Профілактика конфліктів керівником. 2. Причини конфліктів, динаміка їх розвитку та методи управління ними.	4		4			
Заняття 8. Психологія управлінської праці керівника. 1. Особливості телефонної ділової бесіди. 2. Підготовка та виступ перед аудиторією.	4		4			
Заняття 9. Форми управлінської праці керівника. 1. Психологічні особливості підготовки та проведення службової наради. 2. Робота з діловою документацією. 3. Складання характеристики військовослужбовця.	4		4			
Разом за змістовим модулем 3	35	4	22	6	0	5
Залік	2					
Всього за дисципліну	180	22	30	50	6	72

5. Самостійна робота.

Підготовка до групових занять передбачає самостійне вивчення теоретичного матеріалу з кожної теми, наданого в основній та додатковій літературі, конспекті лекцій. При цьому необхідно звернути увагу на необхідність чіткого засвоєння основних термінів та визначень, розуміння їх змісту, обов'язкового аналізу використання теоретичних положень для розв'язання практичних ситуацій.

Підготовка до практичних занять здійснюється шляхом ознайомлення з основними теоретичними положеннями до кожного практичного заняття, нормативною документацією.

Перелік завдань для самостійної підготовки:

1. Структура сучасної психології управління.
2. Психіка людини як об'єкт дослідження. Поняття про особистість.
3. Структура особистості працівника. Активність особистості та її джерела
4. Розвиток і виховання особистості.
5. Організаційна діяльність менеджера в системі управління.
6. Емоційно-вольовий вплив менеджера на підлеглих.
7. Міжособистісні стосунки у групі, взаємний вплив членів групи.
8. Психологічна сумісність та згуртованість у міжособистісних стосунках.
9. Психологічні аспекти рекламної діяльності в системі управління.
10. Імідж керівника організації та його співробітників.
11. Конфліктні ситуації. Шляхи їх розв'язання конфліктів. Управління конфліктами.
12. Управлінські рішення в конфліктних ситуаціях.
13. Роль авторитету керівника в управлінні. Авторитет керівника: суб'єктивна сторона управління.
14. Псевдоавторитети, їх види і причини виникнення.
15. Система професійного психологічного відбору. Принципи професійного психологічного відбору.
16. Психологічні особливості оцінювання діяльності персоналу.
17. Чинники ефективності публічного виступу. Чинники ефективності службової наради.
18. Соціально-психологічне поняття групи. Групова диференціація. Стадії розвитку групи.

6. Політика курсу та оцінювання.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни.

Якщо курсант відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Під час роботи над проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Презентації та виступи мають бути авторськими, оригінальними.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів).

Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний чи несення службового наряду). Усі

письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.

Списування під час контрольних, тестових робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, наряд) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Оцінка засвоєння навчасним отриманих знань і вмінь, визначається шляхом проведення поточного, модульного контролю та заліку.

Знання курсантів (студентів, слухачів) оцінюються по чотирьох бальній системі. При цьому слід керуватися наступним:

оцінка "відмінно" ставиться, якщо курсант демонструє повні і міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь і навичок застосування отриманих знань, для вирішення завдань у нестандартних (нових) ситуаціях;

оцінка "добре" ставиться, якщо відповідь в основному відповідає переліченим вище вимогам, але використовується певна допомога викладача в ході застосування знань та умінь у новій ситуації, а також під час залучення інших джерел знань, курсант допускає несуттєві неточності;

оцінка "задовільно" ставиться у тому випадку, коли курсант засвоїв основний теоретичний матеріал, але під час відповіді допускає окремі помилки, що не є перешкодою до подальшого навчання; він вміє в основному застосовувати отримані знання для аналізу і оцінки соціально-політичних подій і процесів, для вирішення стандартних завдань;

оцінка "незадовільно" виставляється у тому випадку, коли курсант фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про предмет навчальної дисципліни та її зміст, виявляє здатність елементарно викласти думку; при репродуктивному відтворенні знань допускає суттєві помилки і не може їх виправити навіть за допомогою викладача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінки			Критерії
за шкалою ECTS	за національною шкалою	за шкалою Академії	

Оцінки			Критерії
A "Відмінно"	Відмінно	90 - 100	Слухач (курсант, студент) виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B "Дуже добре"	Добре	82 - 89	Слухач (курсант, студент) виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C "Добре"		75 - 81	Слухач (курсант, студент) виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку незначних помилок; опрацював основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичні знання з дисципліни; здатний самостійно використовувати та поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності.
D "Задовільно"	Задовільно	66 - 74	Слухач (курсант, студент) виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.
E "Достатньо"		60 - 65	Слухач (курсант, студент) виявив мінімальні знання основного навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значні помилки у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX "Незадовільно"	Незадовільно	35 - 59	Слухач (курсант, студент) має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; допускає принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадовільно"		1 - 34	Слухач (курсант, студент) не має знань зі значної частини навчального матеріалу; допускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

Примітка: Підсумкова оцінка формується через розподіл балів між поточним контролем та заліку у співвідношенні 60% оцінки за практичні дії, семінарів, поточного контролю і 40% - результати заліку.

Залік здійснюється на підґрунті суми набраних балів отриманих підчас міжсесійного оцінювання (поточна та тематична перевірка), виконання завдань з курсу, а також ведення конспекту.

1. Кількість балів за ведення конспекту (самопідготовку) становить від 0 до 40 балів.

2. Кількість балів за аудиторну роботу (у межах вивчення курсу) становить від 0 до 40 балів.

3. Кількість балів, яку можна отримати на заліку становить від 0 до 50 балів. До заліку допускаються студенти, які попередньо за підсумками аудиторної та самостійної роботи одержали не менше 50 балів.

8. Рекомендована література.

Основна література:

1. Липовська Н.А. Психологія управління: навч.посіб./ Н.А. Липовська, І.В. Письменний. – Дніпро : ГРАНІ, 2019. – 198 с.

2. Психологія управління [Текст] : навч. посіб. / Р. А. Калениченко [та ін.] ; за заг. ред. Р. А. Калениченка, О. Г. Льовкіної ; Ун-т держ. фіск. служби України. - Ірпінь : Ун-т держ. фіск. Служби України, 2019. - 255 с.

3. Психологія управління [Текст] : навч. посіб. Для студентів ВНЗ / [К. Ф. Ковальчук та ін.] ; Нац. металург. акад. України. - 3-тє вид. - Дніпро : Акцент, 2018. - 248 с.

4. Ходаківський Є. І. Психологія управління. 5-те вид. перероб. та доп. Х-69 [текст] Підручник. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 492 с.

Додаткова література:

1. Березовська Л.І. Психологія діяльності. У2 кн. Кн.1.Психологія праці як складова частина психології діяльності.: Навч.-методичний посібник. / Л.І. Березовська, О.С. Юрков. Мукачєво: МДУ, 2014. С.10–23.

2. Юрков О.С. Психологія управління: Опорний конспект. / О.С. Юрков, Т.Ю. Бубряк. Мукачєво: МДУ, 2013. С.3 -16.